

**«Бекітемін»
Ректор, ҚР ҰҒА академигі,
Ғылыми кеңестің төрағасы
Газалиев А.М.**

« _____ » _____ 2015 ж

ОҚУ МОДУЛІН СИПАТТАЙТЫН ҚҰЖАТ

AG I Әлеуметтік-гуманитарлық модуль

5B042000 «Сәулет» мамандығы

Сәулет және құрылыс факультеті

Әлеуметтік – гуманитарлық пәндер кафедрасы

Алғы сөз

Оқу модулін сипаттайтын құжатты әзірледі:

Але 1102 Әлеуметтану

ф.ғ.к., доцент Қазбеков Н.А.

ф.ғ.к., доцент Балшикеев С.Б.

с.ғ.к., доцент Матвеевкова Л.Г.

PhD докторы, аға оқытушы Шорманбаева Д.Г.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Түсіпбеков Ж.А.

заң.ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н.Ж.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Жумаканова У.С.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Хмельницкая О.М.

КТ 1101 Қазақстан тарихы

т.ғ.к., аға оқытушы Касимова С. С.

т.ғ.к., доцент Даниярова А. Е.

т.ғ.к., доцент Сулейменова М. Ж.

п.ғ.к., аға оқытушы Огольцова Е. Г.

аға оқытушы Тлеугабылова К. С.

аға оқытушы Абдрахманова А. А.

п.ғ.м., аға оқытушы Ошанов Н. З.

аға оқытушы Мақалақов Т. Ж.

п.ғ.м., оқытушы Темиржанова Ш. М.

п.ғ.м., оқытушы Нурлигенова З. Н.

ҒіІ 2105 Философия

филос.ғ.к., доцент Джалилов Қ.Ш.

заң ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н. Ж.

заң ғ. магистры, аға оқытушы Толеуова М.О.

аға оқытушы Ушакова К. В.

Сауа 2103 Саясаттану

филос.ғ.к., доцент Қазбеков Н.А.

филос.ғ.к., доцент Балшикеев С.Б.

соц.ғ.к., доцент Матвеевкова Л.Г.

PhD докторы, аға оқытушы Шорманбаева Д.Г.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Түсіпбеков Ж.А.

заң ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н.Ж.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Жуматова Г.М.

ә.ғ. магистры, аға оқытушы Хмельницкая О.М.

КН 2104 Құқық негіздері

заң ғ. магистры, аға оқытушы Кожухова М. М.

заң ғ. магистры аға оқытушы Мусаева Ж. Т.

Әлеуметтік - гуманитарлық пәндер кафедрасының отырысында талқыланған

Хаттама № _____ « _____ » _____ 2015 ж.

Каф. меңгерушісі _____ « _____ » _____ 2015 ж.
С.Б.Балшикеев

Сәулет-құрылыс факультетінің оқу-әдістемелік Кеңесімен мақұлданған

Хаттама № _____ « _____ » _____ 2015 ж.

Төраға _____ « _____ » _____ 2015 ж.

_____ кафедрасымен келісілген

(кафедраның аты)

Кафедра меңгерушісі _____ « _____ » _____ 2015 ж.
(қолы)

Модуль сипаттамасының формуляры

Модульдің атауы және шифры	AG I Әлеуметтік-гуманитарлық модуль
Модуль үшін жауаптылар	<p>Ale 1102 Әлеуметтану ф.ғ.к., доцент Қазбеков Н.А. ф.ғ.к., доцент Балшикеев С.Б. с.ғ.к., доцент Матвеевкова Л.Г. PhD докторы, аға оқытушы Шорманбаева Д.Г. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Түсіпбеков Ж.А. заң.ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н.Ж. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Жумаканова У.С. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Хмельницкая О.М.</p> <p>КТ 1101 Қазақстан тарихы т.ғ.к., аға оқытушы Касимова С. С. т.ғ.к., доцент Даниярова А. Е. т.ғ.к., доцент Сулейменова М. Ж. п.ғ.к., аға оқытушы Огольцова Е. Г. аға оқытушы Тлеугабылова К. С. аға оқытушы Абдрахманова А. А. п.ғ.м., аға оқытушы Ошанов Н. З. аға оқытушы Мақалақов Т. Ж. п.ғ.м., оқытушы Темиржанова Ш. М. п.ғ.м., оқытушы Нурлигенова З. Н.</p> <p>Fil 2105 Философия филос.ғ.к., доцент Джалилов Қ.Ш. заң ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н. Ж. заң ғ. магистры, аға оқытушы Төлеуова М.О. аға оқытушы Ушакова К. В.</p> <p>Saya 2103 Саясаттану филос.ғ.к., доцент Қазбеков Н.А. филос.ғ.к., доцент Балшикеев С.Б. соц.ғ.к., доцент Матвеевкова Л.Г. PhD докторы, аға оқытушы Шорманбаева Д.Г. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Түсіпбеков Ж.А. заң ғ. магистры, аға оқытушы Сарсенбеков Н.Ж. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Жуматова Г.М. ә.ғ. магистры, аға оқытушы Хмельницкая О.М.</p> <p>KN 2104 Құқық негіздері заң ғ. магистры, аға оқытушы Кожухова М. М. заң ғ. магистры аға оқытушы Мусаева Ж. Т.</p>
Модульдің түрі	Міндетті модуль
Модульдің деңгейі	BA
Апта бойынша сағаттардың саны	<p>Ale 1102 Әлеуметтану 1с. Дәріс, 1с. практика, 2с. СОӨЖ, 2с. СӨЖ</p> <p>КТ 1101 Қазақстан тарихы 1с. Дәріс, 2с. практика, 3с. СОӨЖ, 3с. СӨЖ</p> <p>Fil 2105 Философия 1с. Дәріс, 2с. практика, 3с. СОӨЖ, 3с. СӨЖ</p> <p>Saya 2103 Саясаттану 1с. Дәріс, 1с. практика, 2с. СОӨЖ, 2с. СӨЖ</p> <p>KN 2104 Құқық негіздері 1с. Дәріс, 1с. практика, 2с. СОӨЖ, 2с. СӨЖ</p>

Кредиттер саны	Ale 2102 Әлеуметтану 2 кредит (3 ECTS) КТ 1101 Қазақстан тарихы 3 кредит (5 ECTS) Fil 2105 Философия 3 кредит (5 ECTS) Saya 2103 Саясаттану 2 кредит (3 ECTS) KN 2104 Құқық негіздері 2 кредит (3 ECTS)
Оқу түрі	күндізгі
Семестр	Ale 2102 Әлеуметтану – 3 семестр КТ 1101 Қазақстан тарихы - 1 семестр Fil 2105 Философия – 4 семестр Saya 2103 Саясаттану – 4 семестр KN 2104 Құқық негіздері - 4 семестр
Студенттердің саны	10-150 адам
Айрықша деректемелер	Ale 2102 Әлеуметтану Қазақстан тарихы (мектеп курсы) КТ 1101 Қазақстан тарихы (мектеп курсы) Дүниежүзі тарихы (мектеп курсы), Әлеуметтану Fil 2105 Философия Қазақстан тарихы, Әлеуметтану Saya 2103 Саясаттану Қазақстан тарихы, Әлеуметтану, Философия KN 2104 Құқық негіздері Қазақстан тарихы, Әлеуметтану, Философия, Саясаттану
Модульдің мазмұны	УМКД Ale 2102 «Әлеуметтану» Дәрістер (15 с.) 1. Әлеуметтану ғылым ретінде 2. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам. 3. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары. 4. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар. 5. Қоғам және әлеуметтік өзара әрекеттер. 6. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация. 7. Тұлғаның әлеуметтенуі. 8. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы. 9. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі. 10. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері. Семинар сабақтары (15 с.) 1. Әлеуметтану ғылым ретінде. 2. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам. 3. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары. 4. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар. 5. Қоғам және әлеуметтік өзараәрекеттер.

Әлеуметтік топтар, ұйымдар және институттар.

6. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация.
7. Тұлғаның әлеуметтенуі.
8. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы.
9. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.
10. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері.

СОӨЖ сабақтары (30 с.)

1. Әлеуметтану ғылым ретінде.
2. Отбасы және гендер әлеуметтануы. Жастар әлеуметтануы. Мәдениет және қоғам.
3. Еңбек және экономикалық өмір әлеуметтануы. Білім және бұқаралық ақпарат құралдары.
4. Әлеуметтанудың қалыптасу және даму негізгі кезеңдері. Қазіргі әлеуметтанулық теориялар.
5. Қоғам және әлеуметтік өзараәрекеттер. Әлеуметтік топтар, ұйымдар және институттар.
6. Әлеуметтік теңсіздік және әлеуметтік стратификация.
7. Тұлғаның әлеуметтенуі.
8. Девиантты мінез құлық әлеуметтануы.
9. Әлеуметтанулық зерттеулердің әдістемесі.
10. Әлеуметтанулық ақпараттарды жинау әдістері.

КТ 1101 Қазақстан тарихы Дәріс-15 сағат

1. Кіріспе. Қазақстанның ежелгі тарихы. Қазақстан тарих пәні, мақсаты және міндеті. Тарихнама, деректер.
2. Қазақстан территориясындағы ерте дәуір.
3. Ерте және орта ғасырлардағы дамыған мемлекеттер (VI-XIII ғғ.)
4. Қазақстан моңғол жаулаушылығы дәуірінде (XIII в). Алтын Орда (1243-XV ғ. ортасы). XIV-XV ғғ. ортағасырлық мемлекеттер.
5. Қазақ халқының құрылуының аяқталуы. «қазақ» этнонимі. Қазақ жүздері.
6. XV-XIII ғ қазақ хандығы. Қазақстанның XIV ғасырмен XIII ғғ. Бас кезіндегі мәдениеті.
7. XVII ғ.-XIX ғ бірінші ширегіндегі Қазақстан.
8. XIX ғасырдың II жартысы мен XX ғ. басындағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық, саяси дамуы.
9. XVIII ғ.-XX ғ. басындағы Қазақстан мәдениеті.
10. 1917 ж. Қазан төңкерісі, оның алғышарттары. Азамат соғысы- халық қайғылы жағдайы. (1918-1920 жж.).

- 11.Қазақстанның 1920-1930жж.қоғамдық–саяси және әлеуметтік– демографиялық дамуы.
- 12.Қазақстан 1941-1945жж. Ұлы Отан соғысы дәуірінде.Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарында (1946-1953 жж.).
- 13.ХХ ғасырдың 50 ж. – 80ші жылдардың бірінші ширегі Қазақстанның қоғамдық-саяси және экономикалық дамуы. Қазақстандағы «қайта құру» саясаты. (1985-1991 жж).
- 14.Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алуы (ХХ ғ. 90 ж.)
- 15.Қазақстан Республикасы қазіргі кезеңде (2000 ж.)

Практикалық сабақтардың тізімі (30с.)

- 1.Кіріспе.Қазақстанның ежелгі тарихы. Қазақстан тарих пәні, мақсаты және міндеті. Тарихнама, деректер.
- 2.Қазақстан территориясындағы ерте дәуір.
- 3.Ерте және орта ғасырлардағы дамыған мемлекеттер (VI-XIIIғғ.)
- 4.Қазақстан моңғол жаулаушылығы дәуірінде (XIII в). Алтын Орда (1243-XVғ. ортасы). XIV-XV ғғ. ортағасырлық мемлекеттер.
- 5.Қазақ халқының құрылуының аяқталуы. «қазақ» этнонимі. Қазақ жүздері.
- 6.XV-XIII ғ қазақ хандығы. Қазақстанның xiv ғасырмен xiii ғғ. Бас кезіндегі мәдениеті.
- 7.XVIIIғ.-XIX ғ бірінші ширегіндегі Қазақстан.
- 8.XIX ғасырдың II жартысы мен ХХғ. басындағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық, саяси дамуы.
- 9.XVIIIғ.–XXғ. басындағы Қазақстан мәдениеті.
- 10.1917 ж. Қазан төңкерісі, оның алғышарттары. Азамат соғысы- халық қайғылы жағдайы. (1918-1920 жж.).
- 11.Қазақстанның 1920-1930жж.қоғамдық–саяси және әлеуметтік– демографиялық дамуы.
- 12.Қазақстан 1941-1945жж. Ұлы Отан соғысы дәуірінде.Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарында (1946-1953 жж.).
- 13.ХХ ғасырдың 50 ж. – 80ші жылдардың бірінші ширегі Қазақстанның қоғамдық-саяси және экономикалық дамуы. Қазақстандағы «қайта құру» саясаты. (1985-1991 жж).
- 14.Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алуы (ХХ ғ. 90 ж.)
- 15.Қазақстан Республикасы қазіргі кезеңде (2000 ж.)

СОӨЖ сабақтары (45 с.)

- 1.Кіріспе.Қазақстанның ежелгі тарихы. Қазақстан тарих пәні, мақсаты және міндеті. Тарихнама, деректер.

- 2.Қазақстан территориясындағы ерте дәуір.
- 3.Ерте және орта ғасырлардағы дамыған мемлекеттер (VI-XIIIғғ.)
- 4.Қазақстан моңғол жаулаушылығы дәуірінде (XIII в). Алтын Орда (1243-XVғ. ортасы). XIV-XV ғғ. ортағасырлықмемлекеттер.
- 5.Қазақ халқының құрылуының аяқталуы. «қазақ» этнонимі. Қазақ жүздері.
- 6.XV-XIII ғ қазақ хандығы. Қазақстанның xiv ғасырмен xiii ғғ. Бас кезіндегі мәдениеті.
- 7.XVIIIғ.-XIX ғ бірінші ширегіндегі Қазақстан.
- 8.XIX ғасырдың II жартысы мен XXғ. басындағы Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық, саяси дамуы.
- 9.XVIIIғ.–XXғ. басындағы Қазақстан мәдениеті.
- 10.1917 ж. Қазан төңкерісі, оның алғышарттары. Азамат соғысы- халық қайғылы жағдайы. (1918-1920 жж.).
- 11.Қазақстанның 1920-1930жж.қоғамдық–саяси және әлеуметтік– демографиялық дамуы.
- 12.Қазақстан 1941-1945жж. Ұлы Отан соғысы дәуірінде.Қазақстан соғыстан кейінгі жылдарында (1946-1953 жж.).
- 13.XX ғасырдың 50 ж. – 80ші жылдардың бірінші ширегі Қазақстанның қоғамдық-саяси және экономикалық дамуы. Қазақстандағы «қайта құру» саясаты. (1985-1991 жж.).
- 14.Қазақстан Республикасының тәуелсіздік алуы (XX ғ. 90 ж.)
- 15.Қазақстан Респуликасы қазіргі кезеңде (2000 ж.)

Ғiл 2105 Философия

Дәрістер (15)

- 1.Философия, оның пәні және қызметтері.
- 2.Ежелгі дүние философиясы. Қазақтардың алдыңғы философиясы. Ежелгі Шығыс философиясы. Антика философиясы.
- 3.Ортағасырлық Шығыс және Батыс философиясы.
- 4.Қайта өрлеу дәуірі философиясы.
- 5.Жаңа дәуір философиясы.
- 6.XVIII ғасырдағы Европаның Ағартушылық философиясы.
- 7.Классикалық неміс философиясы.
- 8.XVIII ғасырдың соңы – XXI ғасырдың басындағы философия.
- 9.Қазақ философиясы.
- 10.Болмыс – онтологияның орталық мәселесі.
- 11.Даму принципі диалектика және синергетика.
- 12.Танымның мүмкіндіктері мен шекаралары. Ғылыми таным ерекшеліктері.

13. Философиялық антропология.
14. Элеуметтік философия.
15. Қазіргі заманның жаһандық мәселелерін философиялық пайымдау.

Практика сабақтары (30с)

1. Философиялық білім ұғымы. Философия мен жеке ғылымдардың арақатынасы.
2. Қазақ халқының философиялық дүниетанымының негізгі категориялары. Ежелгі Шығыстың философиялық ойы.
3. Антикалық философияның даму кезендері, негізгі философиялық мектептер.
4. Ортағасырлық мұсылман және христиан философиясы.
5. Қайта Өркендеу дәуірі философиясының антропоцентризмі.
6. Жаңа дәуір философиясы. Пантеизм және «екі ақиқат ілімі».
7. Класикалық неміс философиясы: Канттың этикасы. Гегельдің логикасы. Фейрбахтың антропологиялық материализмі.
8. XVIII ғасырдың соңы -XXI ғасырдың басындағы Батыс Еуропа философиясы.
9. Қазақ философиясы: тарих және қазіргі заман.
10. Философиядағы «болмыс» және «сана» ұғымдары.
11. Таным туралы ілім. Ғылыми танымның ерекшелігі.
12. Философиядағы адам мәселесі.
13. Қоғам философиясы.
14. Қазіргі заманның өзекті мәселелерін философиялық талдау.

СӨЖ (45с.)

Философия мәдениеттің феномені ретінде. Оның қоғам өміріндегі рөлі қандай? Философияның рационалдық және иррационалдық түрлерін анықтама беріңіз. Философияның ғылыми мәртебесі жайлы пікір-таластар турасындағы ғылыми көзқарастарды қарастырыңыз. Философиялық мәселелердің табиғаты. Философиялық сұрақтардың шеңбері. Философияның тілі және стилі. Миф және логос: философияның бастама мәселесі. Протофилософия (Көне философия) түрлеріне анықтама беріңіз. Мұсылман философиясындағы ғылымның рөлі, даму тарихы. Мысалға: Астрономия, медицина, математика және т.б. Қазіргі замандағы қазақстан философиясы. Қазіргі замандағы әлемдік философияның бағыттары.

Философиялық экзистенциализм: оның өкілдері, идеялары. Әлеуметтік өзгерістер кезеңіндегі философия. Қазақстандағы ұлттық идеялардың қалыптасу ерекшеліктері. Философиялық герменевтика. Антикалық философия: дәстүрлі және жаңашылдық (современность). Феноменологиялық философия: оларды игерудегі мәселелер шеңбері және алғышарттары. Материя туралы философиялық тұжырымдамалары.

Сауа 2103 Саясаттану

Дәрістер (15)

- 1.Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде. Саясат қоғамдық өмір құрылымында. Саясат субъектілері.
- 2.Өркениет тарихындағы саяси білімнің дамуының негізгі кезеңдері
- 3.Билік саяси феномен ретінде
- 4.Заманауи саяси жүйелер. Саяси режимдер.
- 5.Мемлекет және азаматтық қоғам
- 6.Саяси партиялар мен партиялық жүйелер, қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар
- 7.Сайлаулар мен сайлау жүйелері
- 8.Саяси даму мен модернизация. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы.
- 9.Саяси мәдениет пен саяси идеология. Саясаттағы конфликттік және дағдарыстық жағдайлар
- 10.Әлемдік саясат және қазіргі замандық халықаралық қатынастар. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Егеменді Қазақстан. ҚР сыртқы саясатының негізгі басымдылықтары

Практика сабақтары (15с)

- 1.Кіріспе. Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде. Саясат қоғамдық өмір құрылымында. Саясат субъектілері.
- 2.Өркениет тарихындағы саяси білімнің дамуының негізгі кезеңдері.
- 3.Саяси билік және оның жүзеге асырудың механизмдері.
4. Заманауи саяси жүйелер. Саяси режимдер.
5. Мемлекет және азаматтық қоғам.
- 6.Саяси партиялар мен партиялық жүйелер, қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар.
7. Сайлаулар мен сайлау жүйелері.
- 8.Саяси даму мен модернизация. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы.
- 9.Саяси мәдениет пен саяси идеология. Саясаттағы конфликттік және дағдарыстық жағдайлар
- 10.Әлемдік саясат және қазіргі замандық

халықаралық қатынастар. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Егеменді Қазақстан. ҚР сыртқы саясатының негізгі басымдылықтары

СОӨЖ (30с.)

- 1.Саясаттану ғылым және оқу пәні ретінде. Саясат қоғамдық өмір құрылымында. Саясат субъектілері.
- 2.Өркениет тарихындағы саяси білімнің дамуының негізгі кезеңдері
- 3.Билік саяси феномен ретінде
- 4.Заманауи саяси жүйелер. Саяси режимдер.
- 5.Мемлекет және азаматтық қоғам
- 6.Саяси партиялар мен партиялық жүйелер, қоғамдық-саяси қозғалыстар және ұйымдар
- 7.Сайлаулар мен сайлау жүйелері
- 8.Саяси даму мен модернизация. 2050жылға дейінгі Қазақстанның даму стратегиясы.
- 9.Саяси мәдениет пен саяси идеология. Саясаттағы конфликттік және дағдарыстық жағдайлар
- 10.Әлемдік саясат және қазіргі замандық халықаралық қатынастар. Халықаралық қатынастар жүйесіндегі Егеменді Қазақстан. ҚР сыртқы саясатының негізгі басымдылықтары

KN 2104 Құқық негіздері

Дәрістер (15)

- 1.Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық негіздері
- 2.Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 16-21, 23-25 қадам)
- 3.Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 18, 29-31 қадам)
- 4.Қазақстан Республикасының еңбек құқығы негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 33 қадам)
- 5.Қазақстан Республикасының отбасы құқығы негіздері
- 6.Қазақстан Республикасының азаматтық құқық

негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23,25 қадам)

7.Қазақстан Республикасының қылмыстық құқығы негіздері. Іс жүргізу құқықтарының негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17, 21,26,27, 32,34 қадам)

8. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17,26,28,30,31 қадам)

9.Қазақстан Республикасының қаржы және салық құқығының негіздері

10.Қазақстан Республикасының экологиялық және жер құқығының негіздері

11.Халықаралық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23-25 қадам)

Практика сабақтары (15с)

1. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық негіздері.

2. Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 16-21, 23-25 қадам)

3. Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 18, 29-31 қадам)

4. Қазақстан Республикасының еңбек құқығы негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру

жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 33 қадам)
5. Қазақстан Республикасының отбасы құқығы негіздері.

6. Қазақстан Республикасының азаматтық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23,25 қадам)

7. Қазақстанның Республикасының қылмыстық құқығы негіздері. Іс жүргізу құқықтарының негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17, 21,26,27, 32,34 қадам)

8. Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17,26,28,30,31 қадам)

9. Қазақстан Республикасының қаржы және салық құқығының негіздері.

10. Қазақстан Республикасының экологиялық және жер құқығының негіздері.

11. Халықаралық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23-25 қадам)

СОӨЖ (30с.)

1. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық негіздері.

2. Қазақстан Республикасының конституциялық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 16-21, 23-25 қадам)

3. Қазақстан Республикасының әкімшілік құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 18, 29-31

	<p>қадам)</p> <p>4.Қазақстан Республикасының еңбек құқығы негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 33 қадам)</p> <p>5.Қазақстан Республикасының отбасы құқығы негіздері.</p> <p>6. Қазақстан Республикасының азаматтық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23,25 қадам)</p> <p>7.Қазақстанның Республикасының қылмыстық құқығы негіздері. Іс жүргізу құқықтарының негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17, 21,26,27, 32,34 қадам)</p> <p>8.Қазақстан Республикасының құқық қорғау органдары. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 17,26,28,30,31 қадам)</p> <p>9.Қазақстан Республикасының қаржы және салық құқығының негіздері.</p> <p>10.Қазақстан Республикасының экологиялық және жер құқығының негіздері.</p> <p>11.Халықаралық құқық негіздері. (Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. II. ЗАҢНЫҢ ҮСТЕМДІГІН ҚАМТАМАСЫЗ ЕТУ. 23-25 қадам)</p>
Оқу нәтижелері	<p>Ale 2102 Әлеуметтану</p> <p>- қоғамды талдаудағы әлеуметтік әдіс туралы, әлеуметтік қауымдастықтар мен әлеуметтік топтардың пайда болуының табиғаты туралы, әлеуметтік процестер мен әлеуметтік өзгерістердің түрлері мен бағыттары туралы білуі тиіс;</p> <p>білуі қажет:</p> <p>-әлеуметтік қозғалыстардың пайда болуы мен дамуының типологиясы мен негізгі шарттарын,</p>

	<p>әлеуметтік дамудың факторларын, әлеуметтік өзара байланыс формаларын анықтай білуі; -қоғамда болып отыратын әлеуметтік құбылыстарға талдау жасап, баға беру; -нақты әлеуметтанулық зерттеулерді дайындау мен ұйымдастыра білу;</p> <p>КТ 1101 Қазақстан тарихы</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) Құндылықтар мен мағыналы 2) Оқу-танымдық 3) Жалпы мәдени 4) Әлеуметтік-еңбек 5) Коммуникативтік 6) Өзін-өзі дамыту <p>Ғі 2105 Философия</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. философияның өзекті мәселелері бойынша философиялық сұхбат және пікірталас жүргізу тәсілдерін 2. көпшіліктің алдында сөйлеу және өзіндік көзқарасын жазбаша түрде дәлелді баяндау және қорғау 3. философиялық білімдерді әртүрлі жеке жағдайларда және қоғамдық құбылыстарды сараптауда қолдана білу <p>Сая 2103 Саясаттану</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. саясаттың мәнін, мүмкіндіктерін, шекараларын, келешегін және негізгі түрлерін анықтай білу ; 2. саяси биліктің мәні мен оның қайнар көздерін, саяси жүйенің мақсаты мен қызметтерін жетік білу; 3. саяси ғылым категориялары мазмұнын жетік меңгеріп, саяси мәдениет, саяси құндылықтар, саяси сана мен идеологияның қоғам дамуындағы ролін анықтай білу үдерістердің мәнін және олардағы саяси партиялар мен қоғамдық қозғалыстардың ролін; 4. саясаттағы жеке тұлғаның ролі, саяси психология мен саяси әдеп мәселелері туралы жетік хабардар болу; 5. Қазақстан Республикасындағы жаңа, өркениетті, гуманды саяси қатынастарды қалыптастыруға белсене қатыса білу. <p>КН 2104 Құқық негіздері</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Құқық теориясы саласындағы білімдерді игеру; 2. ғылыми және тәжірибелік терминдер мен ұғымдарды еркін игере білу; 3. ситуациялық есептерді шешуде тәжірибелік дағдыларды игере білу; 4. барлық құқық саласы бойынша отандық және халықаралық заңдылықтарды игере білу қажет.
Қорытынды бақылаудың түрі	Але 2102 Әлеуметтану – емтихан

	<p>КТ 1101 Қазақстан тарихы - мемлекеттік емтихан</p> <p>Fil 2105 Философия – емтихан</p> <p>Saya 2103 Саясаттану – емтихан</p> <p>KN 2104 Құқық негіздері – емтихан</p>
Кредитті алу шарттары	<p>Ale 2102 Әлеуметтану Келесі жұмыс түрлерін орындау:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Сабаққа қатысу. 2. Дәрістерді конспектілеу. 3. Семинар сабақтарында жұмыс істеу. 4. Бірінші және екінші аттестациялық кезеңнің бақылау жұмыстары. 5. «Әлеуметтану» пәнінің ОӘК-нің жоспары бойынша СОӨЖ орындау. 6. Емтихан. <p>КТ 1101 Қазақстан тарихы</p> <ul style="list-style-type: none"> - Дәрістерге қатысу; - Практикалық жұмыстарды орындау; - Рефератты тапсыру; - Екі межелік бақылауды орындау; - СӨЖ тақырыптары бойынша тапсырмаларды орындау; - Мемлекеттік емтихан тапсыру. <p>Fil 2105 Философия Келесі жұмыс түрлерін орындау:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сабаққа қатысу. 2.Дәрістерді конспектілеу. 3.Семинар сабақтарында жұмыс істеу. 4.Бірінші және екінші аттестациялық кезеңнің бақылау жұмыстарын орындау. 5.«Философия» пәнінің ОӘК-нің жоспары бойынша ОСӨЖ орындау. 6.Емтихан уақтылы келіп қатысу. <p>Saya 2103 Саясаттану</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сабаққа қатысу. 2.Дәрістерді конспектілеу. 3.Семинар сабақтарында жұмыс істеу. 4.Бірінші және екінші аттестациялық кезеңнің бақылау жұмыстарын орындау. 5.«Әлеуметтану» пәнінің ОӘК-нің жоспары бойынша СОӨЖ орындау. 6.Емтихан тапсыру. <p>KN 2104 Құқық негіздері «Құқық негіздері» пәнін оқу кезінде келесі ережелерді сақтауды өтінеміз:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Сабаққа кешікпей келуді. 2.Дәлелді себепсіз сабақ босатпауды, ауырған жағдайда анықтама, ал басқа жағдайларда түсініктеме хат ұсынуды. 3.Студенттің міндетіне барлық сабақтарға қатысу кіреді. 4.Оқу процесінің күнтізбелік жоспарына сәйкес

	<p>бақылаудың барлық түрлерін тапсыру.</p> <p>5.Жіберілген практикалық және зертханалық сабақтар оқытушы белгілеген уақытта қайта тапсыру.</p> <p>6.Сабақ үстінде оқытушы мен курстастарымен сыпайы, мейірімді қарым-қатынаста болуды.</p>
Модульдің ұзақтығы	1 семестр
Әдебиеттер	<p>Ale 2102 Әлеуметтану Негізгі әдебиеттер</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Әлеуметтану. 2-кітап/Жалпы ред. М.М.Тажин. – Алматы, 2005. 2.Қарабаев Ш.Қ. Әлеуметтану негіздері. Оқу құралы. –Алматы: Экономика. 2004. 3.Садырова М.С. Әлеуметтану: өзекті мәселелер. Алматы: «Эверо», 2011. Аженов М., Бейсенбаев Д. Социальная стратификация в РК. Алматы, 1997. 4. Аженов М.С., Жаназарова З.Ж. Жалпы социология. Алматы, 2001. 5. Беркимбекова А.М. Әлеуметтану курсына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды, 2002. 6. Икенов А.И., Жүсіпова А.Д., Әлеуметтану негіздері. Алматы, 2004. 7. Матвеевкова Л.Г. Аманжолова М.К. Основы социологии: Учеб. пособие. Караганда: КарГТУ, 2004. 8. Нұғман Б.Ғ. «Әлеуметтану» пәні бойынша «СОДЖ» және «СДЖ» сабақтарына арналған әдістемелік нұсқаулар. Қарағанды: ҚарМТУ, 2008. 9.Рахметов Қ.Ж., Болатова А.Н., Исмағамбетова З.Н. Социология. Оқулық. Алматы, 2005. 10.Социология.- Лекциялар курсы. Редакциясын басқарған – Тұрғынбаев Ә.Х. Алматы, 2001. 11.Тәжин М., Аяғанов Б. Социология негіздері.- Оқу құралы. Алматы, 1993. 12.Ғабдуллина Қ. Құқық социологиясы. Алматы, 2004. 13. Радаев В.В. Экономическая социология: курс лекций. М.: Аспект-пресс, 2000. 14.Радугин А.А., Радугин К.А. Социология: Курс лекций. М.: Центр, 2003. 15. Социология: Учеб. пособие/ Под ред. А.Н. Елсукова СПб.; Нижний Новгород: Питер, 2004. 16.Социология для технических вузов: Учеб. пособие/ Под ред. С.Н. Яременко Ростов н/Д: Феникс, 2001. 17.Сәрсенбеков Н.Ж., Жуматова Г.М. Әлеуметтану негіздері (кесте түрінде). Қарағанды: ҚарМТУ, 2011. <p>КТ 1101 Қазақстан тарихы</p>

1. Ежегодные Послания Президента народу Казахстана 1997-2015 гг. // www.akorda.kz.
 2. Назарбаев Н.А. Казахстанский путь. - Караганда: «Арко», 2006. - 372 с.
 3. Назарбаев Н. А. Избранные речи. - Астана: «Сарыарка», 2009. - Т.1: 1989-1991 гг. - 546 с.; Т.2: 1991-1995 гг.; 2009. - 670 с.; Т.3: 1995-1998; 2009. - 580 с.
 4. Назарбаев Н.А. Социальная модернизация Казахстана: Двадцать шагов к Обществу Всеобщего Труда // Казахстанская правда. – 2012. - 10 июля.
 5. Событие глобального масштаба. Обращение Президента Казахстана Н. Назарбаева к народу Казахстана в связи с принятием решения о проведении Международной выставки «ЭКСПО-2017» в Астане // Казахстанская правда. – 2012. – 7 декабря.
 6. Нурсултан Назарбаев. Биография. - Астана: Деловой мир Астана, 2012. - 504 с.
 8. Аяган Б.Г., Абжанов Х.М., Селиверстов С.В., Бекенова М.С. Современная история Казахстана: Учебник для студентов неисторических специальностей (бакалавриата) высших учебных заведений / Под общей редакцией Б.Г. Аягана. – Алматы: «Раритет», 2010. – 432 с.
 9. История Казахстана с древнейших времен до наших дней. В пяти томах. – Алматы: «Атамұра», 1996-2010.
 10. Кан Г.В. История Казахстана: Учебник. - Алматы: «Алматы кітап», 2009. - 224 с.
 11. Кундакбаева Ж. Б. История Казахстана в период позднего средневековья (XIII – первой трети XVIII вв.): учеб. пособие. - Алматы: «Қазақ университеті», 2008. - 264 с.
 12. Иллюстрированная история Казахстана: С древнейших времен до наших дней. В 4-х т. – Алматы: «Қазақ энциклопедиясы», 2004-2006.
 13. История Казахстана и Центральной Азии. Учеб. пос. / Абусейтова М. Х. и др. - Алматы: «Дайк-Пресс», 2001. - 616 с.
 14. История Казахстана и Центральной Азии. Учеб. пос. / Абусейтова М. Х. и др. - Алматы: «Дайк-Пресс», 2001. - 616 с.
 15. Кузембайулы А. История Республики Казахстан. Учебник. - Астана: «Фолиант, 2000». - 400 с.
- Дополнительная литература**
1. История Казахстана с древнейших времен до наших дней. Очерки. – Алматы, 1993.
 2. История Казахстана с древнейших времен до наших дней. – Алматы, 1996.

3. Кляшторный С.Г., Султанов Т.И. Казахстан. Летопись трех тысячелетий. – Алматы, 1992.
4. Кузембайулы А., Абил Е. История Республики Казахстан. – Алматы, 1998.
5. Абдакимов А. История Казахстана (с древнейших времен до наших дней): Учеб. пособие. - Алматы: «Казахстан», 2003. - 496 с.
6. Абылхожин Ж. Б. Очерки социально-экономической истории Казахстана. XX век. - Алматы: Ун-т «Туран», 1997. - 360 с.

Ғіл 2105 Философия

Затов А.Ф. Современная Западная философия.- М.:Высшая школа ,2012. Мырзалы С.К. Философия.-Алматы:Бастау,2008. Нұрышаев Г.Ж. Философия.-Алматы:Инжі-маржан,2013. Петрова В.Ф.,Хасанов М.Ш. Философия.- Алматы ,Эвро,2014. Сегизбаев О.А. История казахской философии:От первых архаичных представлений древних до философии развитых форм первой половины XX столетия:учебник для вузов.-Алматы:Ғылым,2001. Нұрмұратов С.Е. Рухани құндылықтар әлемі: әлеуметтік – философиялық талдау. – Алматы, БҒМ ФСИ баспасы,2000. Орынбеков М.С. Предфилософия протоказахов.-Алматы: Өлке, 1994.

Сауа 2103 Саясаттану

1. Антология мировой политической мысли. В 5-ти томах.-М., 1997.
2. Антология социально-политической мысли Казахстана (с древнейших времен до наших дней): в 2 т. Алматы: Ин-т развития Казахстана, 2002.
3. Әлемдік саясаттану антологиясы: 10 томдық. –Алматы: ЖШС «Қазақстан» баспа үйі, 2007.
4. Гаджиев К.С. Введение в политическую науку. – М., 1997.
5. Қазақстан Республикасының Конституциясы. 30.08.1995. – Алматы, 2008.
6. Н.Ә. Назарбаев. «Қазақстан-2050» Стратегиясы. Қазақстан халқына жолдауы. Қаңтар 2014.
7. Президент Н.Ә. Назарбаев және қазіргі кездегі Қазақстан. I том. Н.Ә. Назарбаев және Қазақстанның әлеуметтік-экономикалық дамуы: үш томдық құжаттар мен материалдар жинағы. – Алматы., 2010. 256 б.
8. Политология. Учебник для студентов высших учебных заведений. Под общ.ред. А.Нысанбаева. -Алматы, 1998
9. Жамбылов Д.А. Саясаттану: оқулық. -4

басылым. Алматы: Жеті жарғы, 2008

10. Политология. Учебное пособие / Под ред. Байдельдинова Л.А., Бурханова К.Н., Соловьева А.В. – Алматы, 2001

11. Соловьев А.И. Политология: Политическая теория, политические технологии: Учебник для студентов вузов. – М.: Аспект Пресс, 2010.

12. Балғымбаев А.С. Саясаттану. Оқу құралы. – Алматы, 2003. – 302 б.

13. Байделдинов Л.Ә. Теоретикалық саясаттану. – Алматы, 2005.

14. Әлемдік саяси ой антологиясы. – 2007 ж.

15. Рахметов Қ.Ж., Болатова А.И., Исмағанбетова З.Н. Саясаттану: Оқу құралы. Алматы: Өлке, 2005.

КН 2104 Құқық негіздері

1. Ұлт жоспары - Мемлекет басшысы Нұрсұлтан Назарбаевтың бес институционалдық реформаны жүзеге асыру жөніндегі 100 нақты қадам. 06.05.1015 жыл.

2. «Қазақстан - 2050»: Стратегиясы қалыптасқан мемлекеттің жаңа саяси бағыты. Қазақстан Республикасының Президенті – Елбасы Н.Ә. Назарбаевтың Қазақстан Халқына Жолдауы. – Алматы: ЮРИСТ, 2013. – 44 б.

3. «Қазақстан жолы – 2050: Бір мақсат, бір мүдде, бір болашақ» атты Қазақстан Республикасының Президенті Н.Ә. Назарбаевтың 17 қаңтар 2014 жылғы Қазақстан Халқына Жолдауы.

4. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық негіздері: оқу құралы/ жалпы ред басқарған А.Н. Ағыбаев. 1 бөлім. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 300 бет.

5. Қазақстан Республикасының мемлекет және құқық негіздері: оқу құралы/ жалпы ред басқарған А.Н. Ағыбаев. 2 бөлім. – Алматы: Қазақ университеті, 2013. – 246 бет.

6. Оспанов Қ.И. Құқық негіздері. Оқу құралы. – Алматы: Жеті Жарғы, 2010. – 304 бет.

7. Матузов Н.И., Малько А.В. Мемлекет және құқық теориясы/ орыс тілінен қазақшаға аударған Б.Ө. Алтынбасов. – Алматы, 2013.

8. Ағдарбеков Т., Әлайдар А., Алайдаров А., Құқық негіздері. Оқу құралы – Алматы: Нұр пресс, 2008. – 246 бет.

Нормативтік-құқықтық актілер

1. Қазақстан Республикасының Конституциясы. Алматы: «ЮРИСТ» баспасы, 2007. – 40 бет.

2. «Қазақстан Республикасының Мемлекеттік тәуелсіздігі туралы» Конституциялық Заңы, 16 желтоқсан 1991 жыл.

	<p>3.Қазақ ССР-нің мемлекеттік егемендігі туралы Декларациясы, 25 қазан 1990 жыл.</p> <p>4.Закон Республики Казахстан «Об изменении наименования КазССР», 10 декабря 1991 год.</p> <p>6.Қазақстан Республикасының «Мемлекеттік нышандары туралы» Заңы, 24 қаңтар 1996 жыл.</p> <p>7.«Қазақстан Республикасының азаматтығы туралы» Қазақстан Республикасының Заңы, 20 желтоқсан 1991 жыл.</p> <p>8.«Қазақстан Республикасындағы сайлау туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық Заңы, 20 желтоқсан 1991 жыл.</p> <p>9.«Қазақстан Республикасының Президенті туралы» Қазақстан Республикасының Конституциялық заңы, 26 желтоқсан 1995 жыл.</p>
Жаңарту күні	Жылсайын